

مقاله‌نامه بیست و سومین کنفرانس بهاره فیزیک (۳۰-۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵)

رفتار اترکتوری کیهان در مدل کوینتیسنس

صالحی، امین^۱؛ عنبری، فرناز^۲

^۱گروه فیزیک دانشگاه لرستان

^۲گروه فیزیک، دانشگاه لرستان

چکیده

در این مقاله به مطالعه پایداری دینامیکی مدل کوینتیسنس می پردازیم و رفتار اترکتوری کیهان را در این مدل بررسی می کنیم. نتایج نشان می دهد که در حالت اترکتوری معادله حالت و شتاب کیهان رفتار نوسانی دارند

مقدمه

در این مقاله از مدل کوینتیسنس استفاده شده است. معادلات کوینتیسنس به صورت زیر است:

$$s = \int d^4\chi \sqrt{-g} \left[-\frac{1}{2} \epsilon (\nabla\phi)^2 - V(\phi) \right]$$

$$(\nabla\phi)^2 = g^{\mu\nu} \partial_\mu \phi \partial_\nu \phi$$

در معادله حالت برای میدان کوینتیسنس ϕ به صورت زیر است

$$\omega_\phi = \frac{P}{\rho_\phi} = \frac{\epsilon \dot{\phi}^2 - 2V(\phi)}{\epsilon \dot{\phi}^2 + 2V(\phi)}$$

$$\epsilon \ddot{\phi} + 3\epsilon H \dot{\phi} + \dot{V} = 0$$

$$\omega_m = \frac{P_m}{\rho_m}$$

در این جا مقدار ω_m را ثابت در نظر می گیریم

$$H^2 = \frac{1}{3} \left[\frac{1}{2} \epsilon \dot{\phi}^2 + V(\phi) + \rho_m \right]$$

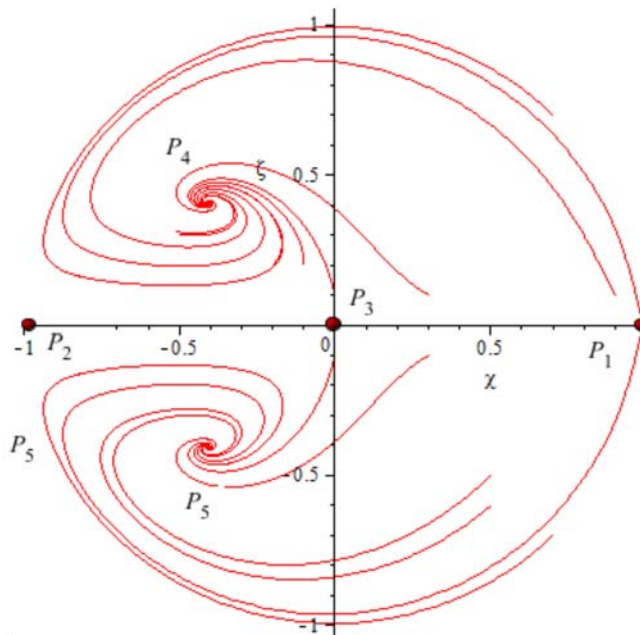
$$\dot{H} = -\frac{1}{2} \left[\epsilon \dot{\phi}^2 + (1 + \omega_m) \rho_m \right]$$

برای تجزیه و تحلیل بهتر و کاهش مرتبه معادلات می توانیم متغیرهای جدید زیر را معرفی کنیم :

$$\chi \equiv \frac{\phi}{\sqrt{6}H} \quad \text{و} \quad \xi \equiv \frac{\sqrt{V}}{\sqrt{3}H}$$

پتانسیل را به صورت نمایی $V = v_0^{-\lambda\phi}$ در نظر می گیریم

مقاله‌نامه بیست و سومین کنفرانس بهاره فیزیک (۳۰-۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵)

شکل ۱: نقاط بحرانی سیستم در فضای فاز

 با مشتق‌گیری نسبت به $N=Ln$ معادلات به صورت زیر ساده می‌شوند

$$\frac{d\chi}{dN} = -3\chi + \frac{\sqrt{6}}{2}\epsilon\lambda\xi^2 + \frac{3}{2}\chi[(1 - \omega_m)\epsilon\chi^2 + (1 + \omega_m)(1 - \xi^2)]$$

$$\frac{d\xi}{dN} = -\frac{\sqrt{6}}{2}\lambda\chi\xi +$$

$$\frac{3}{2}[(1 - \omega_m)\epsilon\chi^2 + (1 + \omega_m)(1 - \xi^2)]$$

$$\epsilon\chi^2 + \xi^2 + \frac{P_m}{3H^2} = 1$$

$$\omega_\phi = \frac{P_\phi}{\rho_\phi} = \frac{\epsilon\chi^2 - \xi^2}{\epsilon\chi^2 + \xi^2}$$

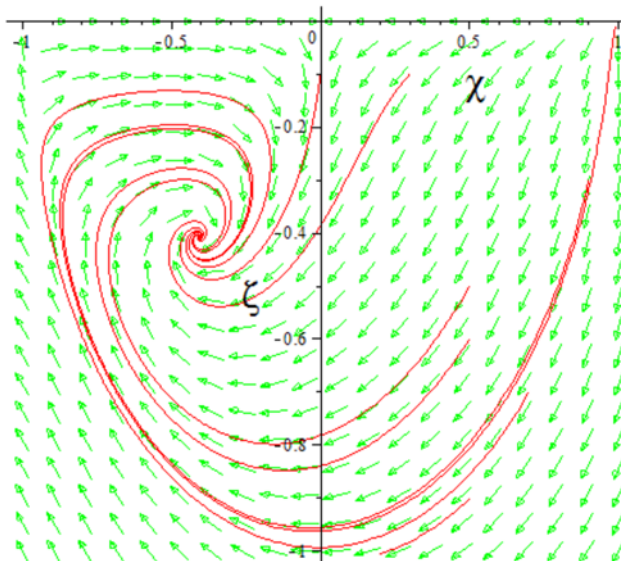
$$\Omega_\phi = \frac{P_\phi}{3H^2} = \epsilon\chi^2 + \xi^2$$

مقاله‌نامه بیست و سومین کنفرانس بهاره فیزیک (۳۰-۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵)

نقاط تعادل سیستم با مساوی صفر قرار دادن طرف راست معادلات به دست می‌آید که در جدول آمده‌اند. این جدول برای مقادیر $\lambda = -3$ و $\epsilon = 1$ به

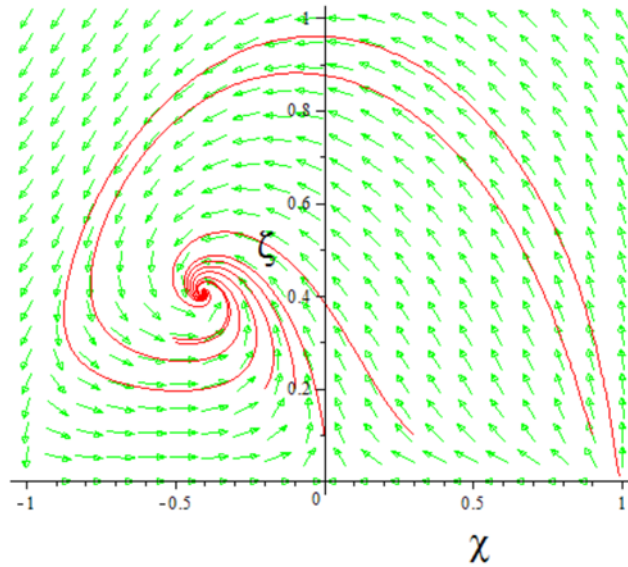
دست آمده‌اند

point	χ	ξ	e	Stability
P ₁	۱	۰	$\begin{bmatrix} 3 \\ \frac{3}{2}\sqrt{6} + 3 \end{bmatrix}$	UnStable
P ₂	-۱	۰	$\begin{bmatrix} 3 \\ -\frac{3}{2}\sqrt{6} + 3 \end{bmatrix}$	Saddle Point
P ₃	۰	۰	$\begin{bmatrix} \frac{3}{2} \\ \frac{3}{2} \end{bmatrix}$	Saddle Point
P ₄	$-\sqrt{6}/6$	$+\sqrt{6}/6$	$\begin{bmatrix} -\frac{3}{4} + \frac{1}{4}I\sqrt{39} \\ -\frac{3}{4} - \frac{1}{4}I\sqrt{39} \end{bmatrix}$	attractor
P ₅	$-\sqrt{6}/6$	$-\sqrt{6}/6$	$\begin{bmatrix} -\frac{3}{4} + \frac{1}{4}I\sqrt{39} \\ -\frac{3}{4} - \frac{1}{4}I\sqrt{39} \end{bmatrix}$	attractor

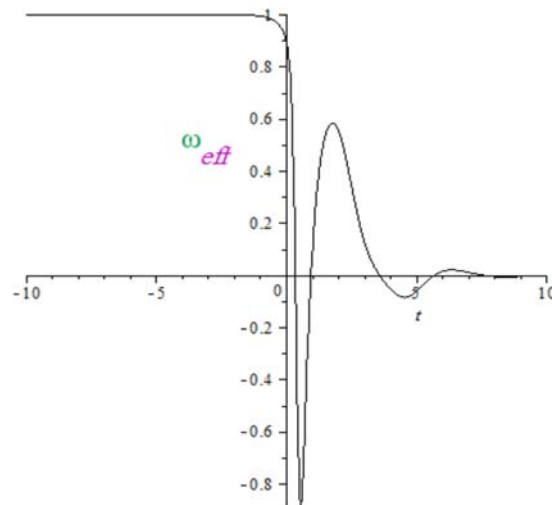
شکل ۲: رفتار اترکتوری سیستم در نقطه P₅

مقاله‌نامه بیست و سومین کنفرانس بهاره فیزیک (۳۰-۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵)

شکل ۳: رفتار اترکتوری سیستم در نقطه P_4

دینامیک معادله حالت موثر در شکل ۴ نشان می‌دهد که در حالت اترکتوری شتاب کیهان بعد از نوساناتی به حالت تعادل می‌رسد و نوسان انجام می‌دهد

شکل ۴: رفتار نوسانی معادله موثر حالت برای نقاط اترکتوری

مقاله‌نامه بیست و سومین کنفرانس بهاره فیزیک (۳۰-۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۵)

نتیجه گیری

در این مقاله به مطالعه پایداری دینامیکی مدل کوینتیسنس پرداختیم نقاط بحرانی سیستم از فضای فاز نمایش داده شدند. رفتار اترکتوری. نشان داد که در حالت اترکتوری معادله حالت و شتاب کیهان رفتار نوسانی دارند

مرجع‌ها

1-Shuang-Yong Zhou A New Approach to Quintessence and a Solution of Multiple Attractors
arXiv:0705.1577v3